

5è Congrés
de les DONES del Baix Llobregat

100% FEMINISTA

26 i 27 OCTUBRE 2018 CASTEL·LDEFELS

CONCLUSIONS SUBSEU SANT JUST DESVERN

DONES DE CIÈNCIES, COM PODEM SER MOLTES MÉS?

Dimarts, 29 de maig de 2018
Sala Isidor Cònsul i Giribet, Can Ginestar
Sant Just Desvern

COMISSIÓ DE TREBALL 3

DONES TECH

Índex

1.	Introducció	3
2.	Taula rodona - dones i tecnologia	4
2.1	Segregació horitzontal: masculinització de l'àmbit científic i tecnològic.....	4
2.2	Conciliació i coresponsabilitat	6
2.3	Bretxa salarial i sostre de vidre.....	7
2.4	Accions des de l'àmbit local	7
3.	Conclusions	8

1. Introducció

Enguany se celebrarà el **5è Congrés de les Dones del Baix Llobregat**, que és l'únic Congrés de Catalunya on se sumen la majoria dels municipis de la comarca amb el lideratge del Consell Comarcal i que té clar el posicionament en la intenció d'eixamplar la veu i l'apoderament de les dones. Així, amb el lema, 100x100 feminista, esdevé tota una declaració al respecte de la voluntat transformadora.

En aquest marc, el passat 29 de maig es va celebrar **la subseu de Sant Just Desvern**, amb la taula rodona: **Dones i tecnologia** a la sala Isidor Cònsul i Giribet de **Can Ginestar**, per donar a conèixer el paper de les dones en els camps de la ciència, la tecnologia, la docència i la investigació per endegar així els preparatius del Congrés que se celebrarà el proper octubre. La participació va ser d'una trentena de persones.

Aquest acte va comptar amb la benvinguda d'en **Josep Perpinyà, Alcalde de Sant Just**, i de la **Vicki Castellanos, Consellera de Dones, Gent Gran i LGTBI del Consell Comarcal del Baix Llobregat**. Seguidament, la **Blanca Moreno, directora de la Consultoria MIT**, va situar i dinamitzar la sessió de dones referents convidades que són les següents:

- **Ana Caño Delgado, investigadora del CSIC-UAB**
- **Lourdes Reig Puig, professora i investigadora de la UPC**
- **Marta Herranz Lozano, estudiant universitària de Matemàtiques i Física de la UB**
- **Isabel Pijoan, professora de l'Institut de Sant Just i tècnica d'Ensenyament**

Al llarg de la sessió les persones assistents van formular preguntes a les expertes i van enriquir el debat mitjançant la generació d'idees i propostes.

2. Taula rodona - dones i tecnologia

“Acabo de començar el doble grau de Matemàtiques i Física tot i que fa un any em vaig plantejar aquest futur ja que era un ambient encara molt masculinitzat.”

Marta Herranz Lozano, estudiant universitària de Matemàtiques i Física de la UB.

2.1. Segregació horitzontal: masculinització de l'àmbit científic i tecnològic

En l'actualitat, encara s'observa la segregació horitzontal en els àmbits acadèmics relacionats amb la ciència i la tecnologia així com en la recerca universitària i tecnològica. Així doncs, les dones no estan presents en la mateixa proporció o de manera paritària a la majoria de carreres professionals que tenen a veure amb modalitats científiques o tecnològiques, tot i que destaquen en sectors on les competències se centren en àmbits relacionats amb cura de les persones.

El doble grau de Matemàtiques i Física està molt masculinitzat i la creació de xarxes entre dones és important a l'hora d'escollir la carrera professional. De fet, encara avui dia, poques dones es dediquen a la recerca científica perquè aquest camí comporta un elevat sacrifici personal i molta lluita sobretot pel reconeixement tal i com desprenen els resultats del qüestionari de Sant Just: les nenes prefereixen les carreres relacionades amb ciències de la salut i no les enginyeries.

Les dues ponents científiques destaquen que per poder arribar a desenvolupar les seves carreres professionals i assumir els alts càrrecs de direcció i comandament d'equips de recerca, ha hagut molt esforç i disciplina de dècades així com un esforç personal molt important.

Deixen patent que ambdues han estat recolzades professionalment per altres dones científiques que han obert finestres per tal que puguin tenir una major presència en la ciència i la tecnologia. Per tant, emfatitzen el paper de mentores que han tingut en les evolucions professionals, trencant el tòpic sexista al respecte.

Així doncs, es confirma que les dones han hagut de treballar més així com dedicar més esforç per arribar al mateix lloc de treball que els homes i de manera continuada, haver de demostrar-ho. Tanmateix, de manera positiva, es valora que als darrers anys es pot afirmar que la presència i la visibilitat de les dones al món de la ciència ha millorat respecte a generacions passades i seria esperable una millora en les pròximes generacions.

En sentit contrari, també es detecta segregació ocupacional femenina en ocupacions i sectors professionals tradicionalment ocupats per les dones i relacionats amb la cura en sentit ampli. De manera que s'observa una manca de referents masculins que puguin desenvolupar aquestes professions i anivellar l'estat global de les ocupacions per tal de superar el terra enganxós o discriminacions indirectes en el mercat laboral. Per tant, tant s'ha de continuar incentivant als homes perquè ocupin llocs de treball tradicionalment feminitzats com a les dones, els masculinitzats per avançar realment en una equiparació lliure de prejudicis sexistes al mercat de treball.

Es comparteix un darrer experiment que va mostrar que les nenes d'entre cinc i set anys ja pensaven que els nens eren més intel·ligents que elles, cosa que denota que el biaix de gènere ja hi és present en la infància i que cal fer molt èmfasi en la coeducació aplicada en totes les etapes del sistema educatiu i que cal modificar la socialització de gènere que valora amb paràmetres diferents i discriminatoris aptituds i rols femenins i masculins.

És per això, que actualment hi ha un grup de treball en marxa sobre coeducació i tecnologia a l'Institut de Sant Just per dinamitzar des de Primària fins a Batxillerat activitats i propostes relacionades amb l'apoderament de les nenes en la tecnologia com la creació i el disseny d'APPS.

Per cloure es comparteix que cal aplicar la perspectiva de gènere en les branques de la ciència i la tecnologia per assegurar no només que no hi ha fuga del talent femení sinó que respon a totes les necessitats socials, tant de les dones com dels homes.

2.2 Conciliació i coresponsabilitat

Les regles del joc del mercat de treball no estan pensades per persones que també tenen responsabilitats familiars. Amb aquesta contundència s'expressaven les ponents per explicitar que les llargues jornades laborals i el presencialisme no són compatibles amb els horaris de la resta d'àmbits de la vida com és el temps de família (infància i persones grans amb dependència) i temps personal i propi.

De fet, la càrrega de treballs sobre les dones de les tasques de cura i de les professions té un impacte directe en la seva salut física i mental que fa que aquestes tinguin més prevalença emmalaltir més freqüentment per qüestions d'estrès constant.

El desenvolupament professional de les dones a la ciència i a la tecnologia coincideix amb el període fèrtil de la maternitat i això és un moment d'inflexió molt important, tant en termes laborals, de projecció laboral com en l'àmbit personal. Cal que hi hagi una major conscienciació social que les tasques de cura siguin coresponsables familiarment i que hi hagi una urgent reforma horària que faci compatibles tots els temps de la vida adulta. Seria important adaptar algunes de les solucions d'altres països europeus on hi ha hagut un avançament en la conciliació i coresponsabilitat familiar, laboral i personal.

Un qüestionari realitzat a nens i nenes adolescents va posar de relleu que les nenes no triaven les carreres relacionades amb les enginyeries perquè, a nivell inconscient, tenien una altra prioritat més gran com la maternitat. De fet, les persones joves no haurien de viure la maternitat com una interferència en les seves carreres professionals ja que la conciliació i la coresponsabilitat són molt necessàries i hauria de ser un bon incentiu potenciar paternitats més presents i responsables que poguessin compatibilitzar els rols de cura entre les dones i els homes de manera més harmonitzada.

Per tant, és important que hi hagi un pacte social entre tots els agents socials i econòmics que valorin i entenguin que la tasca de les cures perquè la criança responsable és positiva pel conjunt de la societat. És a dir, el canvi radical succeirà quan el sistema valori les persones i no només giri entorn el benefici econòmic. En aquest context, les dones del món de la recerca i el coneixement han de ser les referents de futures generacions.

2.3 Bretxa salarial i sostre de vidre

Les diferències salarials entre homes i dones juntament amb els obstacles que pateixen les dones alhora d'accedir als llocs de decisió de les empreses són realitats que han de canviar en benefici de tots i totes.

El sostre de vidre és una realitat al món de la ciència i de la tecnologia. A tall d'exemple, al Centre de Recerca en Agrigenòmica, de la UAB, hi ha discriminació en l'escala directiva perquè no hi ha cap directora de programa i en la comissió científica interna, fins l'any passat, no hi havia presència femenina i, a l'actualitat, són tres. En una altra Universitat, la UPC, per evitar aquest tipus de discriminació, ha incorporat una iniciativa per promoure el sistema de quotes: per ajudar a la promoció de dones catedràtiques s'atorga un punt més per aquelles que tenen un currículum per ser catedràtiques. Una altra mesura correspon al segell de qualitat de la UE que vetlla per l'equitat de gènere.

Pel que fa a la bretxa salarial, en l'àmbit de l'enginyeria les diferències salarials provenen de les disparitats en els complements i no en el salari o sou base que seria irregular. Ara bé, aquestes disparitats també es relacionen en la freqüència d'una major presència d'homes en la contractació amb empreses i en la impartició de conferències. Aspectes que sumats, n'afavoreixen una major remuneració econòmica.

2.4 Accions des de l'àmbit local

És necessari repensar totes les accions que, des del món local es poden desenvolupar per invertir la situació i aconseguir que el feminisme entri a l'agenda política comptant amb la complicitat també dels homes feministes.

És per aquest motiu que calen grans i petites accions en l'entorn més proper perquè aquestes produeixin un efecte multiplicador, així com la creació de xarxes de dones en àmbits masculinitzats perquè les nenes disposin de referents femenins tot i que cal recordar que tothom pot ser referent del seu entorn mitjançant les accions del dia a dia que posi en marxa.

Actualment, i a mode d'exemple, a l'Escola d'Arquitectura hi ha un grup de recerca que treballa els recorreguts de les ciutats amb perspectiva de gènere, acció que pot ser duta a terme a nivell municipal.

Accions concretes des del món municipal:

- Promoure la presència de pares a les AMPES.
- Implementar el sistema de quotes de dones en els espais de poder per obligar la presència d'aquestes en espais de decisió.
- Continuar desenvolupant projectes coeducatius a les escoles de Sant Just.
- És necessari fer autocrítica i pedagogia per part del professorat que reproduïx actituds micromasclistes de manera inconscient a les aules.
- Establir un dia de la setmana perquè siguin els pares i no les mares els que vagin a recollir els seus fills o filles a l'escola.

3. Conclusions

Destaca que són poques les dones que aposten per desenvolupar la seva trajectòria professional en l'àmbit de les enginyeries, les matemàtiques o la física perquè actualment el sector femení opta més per altres modalitats científiques centrades en la cura de les persones com és la salut.

És necessari posar en valor el sosteniment de la vida i la cura de les persones en el mercat de treball per garantir una major conciliació i coresponsabilitat familiar així com involucrar als pares en les tasques reproductives i de la llar.

Es posen de relleu també les desigualtats de gènere que es donen en l'àmbit de treball a través de la bretxa salarial i l'anomenat sostre de vidre que fa referència als obstacles o impediments que es troben les dones alhora d'accedir a llocs de decisió on es proposa la implementació del sistema de quotes per fer front a aquestes discriminacions.

La sessió conclou amb l'aposta per la realització d'accions en l'àmbit local que serveixin d'exemple per construir una societat més igualitària entre dones i homes i que vetllin per l'accés de les dones en àmbits de poder tant en l'esfera pública com en la privada.